

stiller til det endelige Landstingsvalg —, finde det ganske urigtigtigt, ganske meningsløst, om man vil gennemføre et lignende Listevalg til Folketinget. Skal man have to Kamre — vi saa helst et Etkammersystem —, vil vi mene, at Valgretten bør være den samme. Derfor kan det godt blive to forskellige Korporationer, der kontrollerer hinanden og afvejer hinanden; det vil to Korporationer overhovedet altid gøre, selv om de udgaar af ganske det samme Vælgerkorps. Det ærede 6te Medlem for Københavns Amt (Axel Møller) ryster paa Hovedet. Saa kender det ærede Medlem ikke Menneskene. Tag den samme Vælgerbasis, dan deraf to Korporationer, og det skal nok vise sig, at der indenfor disse Korporationer fremkommer et vist Modsætningsforhold, en vis Korpsaand, en vis Ærekærhed, en vis Lyst til at gøre sin Korporation gældende i Modsætning til den anden, saaledes at de kommer til at afveje og supplere hinanden. Man kan derfor godt tænke sig et Tokammersystem med nøjagtig det samme Vælgerkorps. Men jeg vil rigtignok mene, at saa bør man have en forskellig Valgmaade. Det er praktisk, i høj Grad naturligt og tiltalende, at det ene Ting saa udgaar af indirekte Valg, Listevalg, det andet af personlige Valg, Enkeltmandsvalg og direkte Valg. Det er naturligt, og dette System fraviger vi fra vor Side ikke, saa længe vi skal opretholde et Tokammersystem.

I vore Kredse har der netop vist sig en stærkt stigende Følelse af, hvad Enkeltmandsvalg med det personlige Tillidsforhold betyder i Politik. Vi havde Spørgsmaalet for paa vor sidste Partikongres, og der viste der sig Enstemmighed for at opretholde Enkeltmandskredsene og at vende tilbage dertil for Hovedstadens Vedkommende, hvor man desværre har forladt dette System allerede ved den midlertidige Valglov, men i hvert Fald ved den endelige Valglov. Det har man gjort blandt andet ud fra de Erfaringer, man har høstet under Listevalget til Folketinget, om den fuldkomne Tilfældighed, som i Virkeligheden kan komme til at gøre sig gældende.

Nu er der ganske vist under de Valgretsdebatter, der finder Sted overalt i hele Verden, kommet forskellige Systemer frem, som skulde kunne give Vælgerne en mere direkte personlig Indflydelse paa Repræsentanterne ogsaa under Listevalget. Man har opstillet forskellige Systemer med Nummerering af Kandidater, med Kumu-

lation, og hvad man ellers vil kalde det. Der er i saa Henseende en broget Mangfoldighed af Valgsystemer til Raadighed. Intet af alle disse forekommer mig tilfredsstillende. Jeg har set, at man i Venstres Agitation det sidste Aar har været stærkt inde paa Tanken om Listevalg i Amtskredse, men med Ret til at nummerere — nej, ikke just med Ret dertil, men med Ret til fortrinsvis at udpege en enkelt Kandidat, som skulde gaa først ind. Det er nu for det første en meget indskrænket Ret; har Vælgerne Ret til at udpege, hvem de vil have valgt som Nr. 1 paa Listen i Amtet, hvorfor skulde de saa ikke have Lov til at udpege, hvem de vil have som Nr. 2, Nr. 3, o. s. v.? Dette med, at de kun kan udpege en enkelt, vil, synes jeg, føre til en usund Konkurrence mellem det samme Partis Kandidater. Og det er dog ikke Meningen, at det samme Partis Kandidater skal slaas indbyrdes ved et Valg, skal konkurrere indbyrdes, det er Meningen, at man kæmper med Modstandernes Partier og deres Kandidater.

Jeg har set, at man fra visse konservative Sider har været inde paa noget lignende. Jeg vilde anse det for i høj Grad psykologisk og dermed ogsaa politisk uheldigt, om man særlig fra konservativ Side kom ind paa noget saadant. Jeg har nemlig lagt Mærke til, at intet Parti i de sidste Aar er saa tilbøjeligt som det konservative Folkeparti til at give efter for alle mulige tilfældige Stemninger og demagogiske Indflydelser i Periferien af Partiet. Jeg har lagt Mærke til, at der kan ikke i et enkelt Blad opstaa den mindste Skælven i Løvet, uden at der meget hurtig udvikler sig en formelig Bladstorm, som straks jager de konservative Repræsentanter her paa Rigsdagen i et Musehul. Vort Parti kunde bedre udsætte sig for en saadan Fristelse i Retning af, at Brøleberne paa den ene eller den anden Fløj, til Højre eller Venstre, vilde søge at gøre sig særlig yndet ude i Folket. Jeg tror, man tør sige, at vort Parti har haft en vis Evne til at fastholde en central Stilling og til hverken paa det ene eller det andet Punkt at lade sig slaa ud af sin Kurs af dem i Periferien. (Afbrydelse af *Klaus Berntsen*). Jeg tror dog, man vil indrømme, at der er noget i, hvad jeg hersiger. Men det konservative Folkeparti har haft en meget ringe Evne til at modstaa saadanne Indflydelser. Jeg er ikke en Gang sikker paa, hvis vi fik en saadan Ordning, at Vælgerne i Maribo Amt kunde udpege, hvem de vilde have valgt.